

Asociace
pro mezinárodní
otázky
Association
for International
Affairs

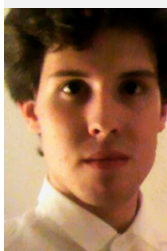
Newsletter

Asijský program

7/2010

říjen 2010

Měsíčník o dění na asijském kontinentu

Do rukou se
vám dostalo
mimořádné
číslo
Asijského
newsletteru,
které je i

přílohou konference o
souvislostech incidentu
Čchonan, pořádanou Asijským
programem AMO a Česko-
Korejskou společností.

Jihokorejská korveta se 104
členy posádky vybuchla a
potopila se během rutinní
hlídkovací mise u sporné
hranice se Severní Koreou už
26. března tohoto roku.

Událost se svou jednoznačností
podezřele vymyká ze
současného světa. Jakoby se
odehrála ještě před červencem
1953, kdy došlo k podpisu
příměří mezi oběma státy. Má
smysl vykládat incident v širších
souvislostech? K hledání
odpovědi snad napomůže
právě tento newsletter.

Jan Trnka
editor

V tomto vydání najdete

Princ Pchjongjangu
Rozhovor: Vision of Korea's Unification
Korejci ve Vietnamu a Vietnamci v Koreji
Agenda stretnutí G20 v Soule

Minianalýzy

Princ Pchjongjangu
Adam Strauch

Intenzivně medializované události posledního zářijového týdne na severu Korejského poloostrova většinu zkušených pozorovatelů pchjongjangských kuloárů zásadním způsobem nepřekvapily. Několik záležitostí nicméně vyjasnily. A nejedná se pouze o novou odpověď na otázku, kam zmizela všechna humanitární potravinová pomoc, jak humorně glosuje známý lidsko-právní aktivista Joshua Stanton právě zveřejněnou fotografii Kim Čong-una, z níž je patrné, že se nejmladší Kimův syn už skutečně svému oblíbenému basketbalu aktivně nevěnuje. V předchozích dvou letech probíhala na základě kusých náznaků intenzivní debata o skutečné míře, do jaké byl následnický proces zahájen. Tato debata je se jmenováním Kim Čong-una místopředsedou Ústřední vojenské komise vládnoucí Korejské Strany Práce v podstatě ukončena. Kim Čong-unovo následnictví údajně potvrdil 8. října náměstek předsednictva Nejvyššího lidového shromáždění. Pokud se nejedná o misinterpretaci, jde o doposud nejotevřenější zmínku k tématu ze strany nejvyšších režimních elit. Jak bylo poslední rok předpokládáno, dva starší bratři byli definitivně odsunuti na druhou kolej.

Kim Čong-unovo jmenování čtyřhvězdičkovým generálem a dosazení na pozici v Ústřední vojenské komisi namísto v tradičně nejmocnějším stranickém orgánu (Organizačního a řídicího oddělení Ústředního výboru strany), skrze nějž vyšplhal k moci jeho otec, naznačuje pokles významu druhé jmenované instituce a/nebo vědomé navázání na Kim Čong-ilovu politiku kladení důrazu na armádu jako mocenského centra systému. Loajalita vojenských elit, jejichž význam v průběhu Kim Čong-ilovy vlády vzrostl, je pro hladký průběh následnictví přirozeně klíčová. Zároveň ovšem řadu pozorovatelů překvapilo (částečné) řešení nástupnické otázky pomocí svolání konference strany – první po 44 letech. V průběhu minulých patnácti let se totiž rozsáhlý stranický aparát ocitl na okraji rozhodovacího procesu, jenž je v Kim Čong-ilově éře charakteristický spíše koncentrací moci okolo Komise národní obrany a vůdcovým neformálním způsobem řízení napříč formálními institucemi. Vyvrcholení několikaletého procesu znovuožívání role strany v politickém životě KLR má s největší pravděpodobností za cíl 1) zajistit maximální legitimitu procesu nástupnictví a 2) částečně vyvážit mocenský vzestup armády tak, aby po Kim Čong-ilově smrti nedošlo k absolutnímu vyplnění mocenského vakua právě ze strany vojenských špiček.

Kim Čong-unovo následnictví rozhodně nelze považovat za předem rozhodnutý jednoduchý proces. Je třeba mít na paměti, že Kim Čong-il byl na svou roli připravován více než dvacet let, v jejichž průběhu si budoval vlastní mocenskou základnu a kult osobnosti. Jeho syn, jenž ani není v rozporu se stále živou konfuciánskou tradicí prvorozeným, má za sebou maximálně několikaleté relevantní zkušenosti z aparátu strany, a pravděpodobně nestihne svou pozici dostatečně etablovat před Kim Čong-ilovou smrtí. Zůstává otázkou do jaké míry v tvrdém prostředí vnitropolitického boje uspěje, i přes pravděpodobné podpůrné neformální regentské schéma zahrnující Kim Čong-ilova mocného švagra Čang Song-teka a jeho ženu, a nebo možná právě kvůli němu. Další zásadní krok v nástupnickém procesu, pokud nebude přerušen zdravotními komplikacemi současného vůdce, lze očekávat v roce 2012, neboť se bude jednat o 100. výročí Kim Ir-senových narozenin, 70. Kim Čong-ilových narozenin a 30. výročí Kim Čong-unových narozenin (data narození Draheho Vůdce a Generála Jitřenky jsou ovšem propagandou s datem narození Velkého Vůdce sesynchronizována uměle).

Vision of Korea's Unification

Petra Prášilová

The lively buzz over Korean peninsula in the first half of this year is more than ever bringing up a question of Korean unification. The character of the events re-introduced a discussion of possible ways of the Unification, giving more chances to the pessimistic war scenario. David Coghlan indicates a conflict triggered by the North is the worst possible case. Its probability is estimated to be low due to the capability of the North Korean army, nevertheless cannot be ruled out (2008), which was proven by the threatening actions Pyongyang took earlier this year.

South Korea is working diligently towards re-unification. Building foundations for Korea's unification is the main task of the Ministry of Unification, which is pursuing better inter-Korean relations, greater economic cooperation with the North and resolution of humanitarian issues between the

two Koreas. The economic situation in North Korea is specially a striking issue when speaking about unifying Korea. The burden of unification would fall on the South and the standard of living would rapidly decrease with influx of North Korean citizens. Although 79,3 % of south Koreans are well aware of the fact that the costs could exceed benefits, they still believe that the two countries should be joined (Kim, 2010).

In August president Lee Myung-Bak suggested that the costs can be partly covered by so called unification tax that would divide the burden among individual citizens. His statement awoke wide social and political debate. The tax has been explained by some analysts “as a tax formulated in terms of unification by absorption, following a sudden change in North Korean political circumstances (Hankyoreh, 2010).” It is also expected to cause conflicts such as rejection from south Korean citizens exposed to a greater tax burden. According to Korea Development Institute the expected costs of reunification would be about 2 trillion USD over 30 years after a sudden collapse of North’s regime (SMH, 2010).

Questions on Korea’s unification will be answered by doctor Park Jin, a specialist on North Korea and a professor at the KDI School of Public Policy and Management in Seoul that is part of the Korea Development Institute.

Q: Despite the costs, unification of the Koreas is widely supported by citizens. What would be the benefits from unification for South Korea?

Initial endowments are quite different between these two countries, so there will be immense effects of unification. Korea will have more population and that with younger age. Secondly, economically busy South Korea will be more closely connected with China. Thirdly, less defense budget will be needed. In addition to that Korea will gain more active geopolitical role in the Northeast Asian region.

I am sure that those long-term benefits will be much greater than the short-term costs. However, unification should not be pursued in a hasty way. We need time to close the gap between two Koreas economically, politically, and even culturally.

Q: What are the possible scenarios of Korea’s unification and which one is most plausible with respect to current situation?

Two possible scenarios come into account. It is either abrupt unification after the collapse of North Korea, or gradual integration. Unlike many believe, the latter one is more feasible.

Even though the North Korean regime will be collapsed, North Korea will not present itself to Korea as East Germany did to West Germany. The role of Soviet Union at the time of collapse of the Berlin Wall will not be repeated by China, who does not want unified Korea to be dominated by the

South and indirectly by the USA. Therefore it is safe bet to go for a gradual integration as the EU has followed.

Q: What is your opinion on president Lee's unification tax? Do you believe it may influence perception of the unification by Korean citizens in a negative way?

I do not agree with the unification tax. Nobody knows when it will happen, and it is not wise to prepare such event when its timing is unpredictable. And there is a better way of coping with the unification as the answer to the following question shows. Nevertheless the Korean people's perception will not change much if the tax is be imposed, because the citizens has already been informed about the possibility of tax increase. I think that the President's issue raising was successful in enhancing public awareness on the unification.

Q: What other resources will be used to cover the cost of unification?

Bond and international aid will be used to cover the cost of Korea's unification. The benefit of the unification will be realized in the long run, so it makes perfect sense to share the burden with the future generation through bonds. There should be an active role of international organizations. Most importantly, however, pre-unification investment by South Korea should be expanded, which view is also shared by South Korean government. It will reduce the economic gap between two Koreas, which is the source of the unification costs. In that respect, investment in North Korea is the best preparation for the unification. It is a pity that this possibility is blocked by North Korea's nuclear plan.

Q: How does North Korea respond to the attempts and preparations for unification?

North Korea does not like the possibility of unification because Pyongyang knows that unification will be driven by economically dominant South Korea. Therefore, I do not think that it is wise to talk about the unification too much. It is more important now to build trust and peace in the Korean peninsula than to discuss unification. A bowling player also aims the spot on the floor, not the pins. We should seek friendly relationship between two Koreas first rather than unification.

Korejci ve Vietnamu a Vietnamci v Koreji

Jiří Zelenda

Korejská diaspora, tj. Korejci žijící mimo Korejský poloostrov, dosahuje počtu téměř sedmi milionů lidí. Přirozeně nejvíce Korejců žije v Číně a USA, v obou případech je to přes 2 miliony lidí korejské národnosti. Další nejpočetnější korejská diaspora je v Japonsku, kde žije přibližně jeden milion Korejců. Korejci však tvoří relativně početné enklávy i v jiných zemích jako například v Rusku, Uzbekistánu, Filipínách, Kazachstánu, Austrálii nebo Kanadě. Není proto příliš velkým překvapením, že se s Korejci můžeme setkat i ve Vietnamu, kde se jejich počet pohybuje okolo 85 000 a představuje tak druhou nejrozsáhlejší korejskou diasporu v jihovýchodní Asii.

Přítomnost Korejců ve Vietnamu je svázána s druhou válkou v Indočíně, kdy Jižní Korea poskytovala pomoc saigonské vládě a Severní Korea naopak pomáhala komunistické vládě v Hanoji. Mezi lety 1965 až 1973 bojovalo ve Vietnamu přibližně 312 000 Jihokorejských vojáků. Příslušníci jihokorejské armády po sobě ve Vietnamu zanechali pověst těch nejkrutějších vojáků a jsou dodnes ve Vietnamu spojováni s mnoha válečnými zločiny. Rovněž po nich ve Vietnamu zůstalo mnoho korejsko-vietnamských dětí, které stihl nezáviděníhodný osud vyděděnců, pohybujících se na samém okraji společnosti. Vietnamská společnost kladoucí důraz na svoji homogenitu nebyla připravena a ani ochotna integrovat jedince, kteří se jakýmkoliv způsobem odlišovali od ostatních. (Nejhorší postavení měli děti vietnamských matek a amerických vojáků afroamerického původu.) V roce 2001 se jihokorejský prezident Kim Te-džung oficiálně Vietnamu omluvil a vyjádřil lítost nad bolestí, kterou Korea, podle jeho slov neúmyslně, způsobila vietnamskému lidu. Přímá pomoc Severní Koreje byla podstatně menší. I ona však zahrnovala vojenské jednotky. Na pomoc vietnamským komunistům poslal Kim Ir-sen dvě letecké skvadrony a dva protiletecké pluky.

Poválečná migrace z Jižní i Severní Koreje do Vietnamu byla naprosto minimální. To se však změnilo po vietnamských reformách Ďoĩ mĩi na konci 80. let. Korea se stala jedním z klíčových zahraničních investorů. Dnes v zemi působí přes tisíc korejských firem a společností. Tomu také samozřejmě odpovídá prudký růst migrace spojené s obchodováním. Ještě v roce 1997 žilo ve Vietnamu pouhých 1 788 Korejců, za šest let to již bylo 6 226, ovšem za dalších šest jejich počet vystoupil na 84 566. Mnoho z nich je navíc příslušníky druhé generace.

Na přelomu 20. a 21. století se Vietnam stal relativně populární tranzitní zemí severokorejských uprchlíků. Přestože Vietnam zůstává komunistickou zemí, tak jej ekonomická spolupráce s Jižní Koreou přiměla v otázce uprchlíků ke spolupráci s vládou v Soulu. Na území Vietnamu byly zřízeny utečenecké tábory pro severokorejské utečence, kteří se do země dostávali přes čínské hranice. V červenci 2004 bylo 468 uprchlíků přepraveno leteckým mostem z Vietnamu do Jižní Koreje. Operaci se však nepodařilo úspěšně utajit. Vietnam následně výrazně zpřísnil kontrolu na čínsko-vietnamských hranicích a omezil činnost utečeneckých táborů.

Počet Korejců ve Vietnamu je přibližně stejný jako je počet Vietnamců v Koreji, respektive v Jižní Koreji, protože počet Vietnamců v Severní Koreji není znám, dá se však předpokládat, že je zanedbatelný. Vietnamci začali do Koreje ve větším počtu migrovat až v polovině 90. let. Byli to zejména nekvalifikovaní dělníci, kteří byli zaměstnáni na těch nejhůře placených pracovních pozicích v malých a středních korejských firmách. Postupně se k tomuto způsobu migrace přidala i migrace sňatková, kdy se korejští muži obrací na služby sňatkových agentur a jejich prostřednictvím si hledají budoucí manželku ve Vietnamu. Míra ženské emancipace je ve Vietnamu podstatně nižší než v Jižní Koreji, což společně s nižší ekonomickou úrovní Vietnamu dává předpoklad tomu, že vietnamská manželka bude lépe splňovat tradiční model manželky než korejské ženy, které dnes mají podstatně vyšší společenské i ekonomické nároky. Navíc se dá u vietnamských žen předpokládat velká míra osobní vděčnosti za vymanění z chudých poměrů. Tyto sňatky se staly velmi populárními a v dnešní době jejich počet dosahuje 5000 za rok.

Obě diaspory jsou utvářeny na jiných základech a pohybují se v rozličných částech společnosti, přesto však oběma zemím poskytují dobrý základ pro rozvoj dalších vzájemných vztahů a to zejména v ekonomické oblasti. Existence obou diaspor navíc napomáhá překonat zejména vietnamské averze vůči Korejcům způsobené válkou ve Vietnamu. Tomuto fenoménu navíc napomáhá i velká popularita Jižní Koreje mezi mladými Vietnamci. Ti se ve velké míře snaží napodobovat módní styl, účesy, hudbu, atd. svých korejských vrstevníků. Pro nejbližší budoucnost se dá předpokládat pokračování růstu vzájemné migrace. Snad bude i nadále přispívat ke zlepšování vzájemných vztahů.

Agenda stretnutia G20 v Soule

Matúš Strážnický

Necelý mesiac zostáva do stretnutíach lídrov krajín zoskupenia G20, ktoré sa uskutoční 11. – 12. novembra 2010 v Soule, Južnej Kórei. Južná Kórea klasifikovaná podľa Medzinárodného menového fondu ako novo industrializovaná ekonomika, alebo inde ako emerging markets (nové trhové ekonomiky) vidí v schôdzi G20 otázku národnej prestíže, nakoľko sa schôdza bude prvý krát konať v Ázii, a možnosť plne sa zaradiť a byť akceptovaná medzi najrozvinutejšími krajinami sveta s vplyvom takýmto krajinám náležiacim je pre Kóreu určite lákavá. Moderná krajina na Kórejskom poloostrove ráta s pozitívnym dopadom stretnutia vo forme investícií, podľa až do výšky 24 triliónov wonov (podľa kórejského inštitútu SERIWorld), čo je približne 15 mld. Eur (súbežne s politickým stretnutím, bude prebiehať aj rozsiahle biznis fórum). Zároveň sa snaží presadiť vytvorenie trvalého sekretariátu G20, ktorý by sa mal nachádzať práve v Kórei. Z toho dôvodu nachádza porozumenie s vyhlásením bývalého premiéra Kanady, Paula Martina, o potrebe zvýšenia dôležitosti inštitucionálneho rámcu zoskupenia G20, ktoré doposiaľ nemá. Úlohou zoskupenia krajín G20 je sprostredkovanie medzinárodného ekonomického rozvoja, založeného na konštruktívnej diskusii medzi vyspelými ekonomikami snažiacimi sa o globálnu ekonomickú stabilitu. Sledujúc vývoj najväčšej hospodárskej krízy od čias Veľkej hospodárskej krízy v 30-tych rokoch, program a témy novembrového stretnutia lídrov G20 adresujú a snažia sa poskytnúť riešenia aktuálnych problémov svetového ekonomického a hospodárskeho diania.

Medzi najdôležitejšie body rokovaní budú patriť rozhovory o účinných východiskách z hospodárskej krízy a implementácia dohovorov z predchádzajúcich stretnutí v Pittsburghu a Londýne formou tzv. Framework for Strong, Sustainable and Balanced Growth (FSSBG, je agenda ktorá sa zaoberá hospodárskymi politikami jednotlivých členov G20 a ich vzájomnou kooperáciou za účelom dosiahnutia stabilného a udržateľného rastu). Ďalšími bodmi sú, reforma medzinárodných finančných inštitúcií (najzaujímavejšou je reforma Medzinárodného menového fondu, kde by mali rozvojové krajiny a krajiny tzv. emerging markets dostať približne o 5% vyšší podiel pri rozhodovacích procesoch na úkor najmä Európskych členov), reforma medzinárodných finančných trhov kde najviac zaujmú zmeny v medzinárodných štandardoch účtovníctva a zmeny v dozore ratingových agentúr. Stretnutie sa bude zaoberať aj témami energetiky a to najmä z hľadiska udržateľnosti zdrojov, medzinárodného obchodu, klímy a potravinového zabezpečenia.

Aktuálnou témou, ktorá s veľkou pravdepodobnosťou stretnutie neminie budú rozhovory o sérii rozsiahlych menových opatrení medzi ktorými najviac rezonuje opatrenie Japonska v prvej polovici septembra a pokračujúca výmena názor medzi Čínou a Spojenými štátmi americkými, ktorá bude dôležitá práve pre hostujúcu krajinu nakoľko oba súperu sú hlavnými obchodnými partnermi Kórei.

Agenda stretnutia G20 v Soule je naozaj rozsiahla, bude zaujímavé sledovať do akej miery sa podarí Južnej Kórei ujmúť úlohy hostiteľa a konferenciera stretnutí. Stretnutie G20 je ideálnym spôsobom pre Južnú Kóreu ako sa odlíšiť a zvýrazniť na medzinárodnom pódium od svojich susedov Číny a Japonska. Ako tvrdí Kim Ki-hwan, predseda Soulského finančného fóra, stretnutie G20 má v rozsahu globálneho dopadu a prestíži možnosť prekonať olympijské hry, ktoré sa k krajine na rieke Han konali v roku 1988. Južná Kórea si je toho plne vedomá a určite to bude chcieť využiť.

Pozvánky

Film: Dokument My o čínském disentu a diskuse k udělení NC za mír Liu Siao-poovi

Kdy: Čtvrtek 21. 10. 19:00

Kde: Ballingův sál Národní technické knihovny, Technická 6, Praha 6

V rámci projektu společnosti Člověk v tísni z cyklu Máte právo vědět máte možnost zhlédnout dokument o čínském disentu My / We / Women (režie Huang Wenhai, Švýcarsko, Čína, 2008, 102 min, původní znění s anglickými titulky). Hosty diskuse bude sinoložka FF UK Olga Lomová a signatářka Charty 77 Dana Němcová.

Vstupné: 50 Kč

Výstava: Hirošima – Nagasaki 1945-2000

Kdy: 12. 10. - 14. 11. 2010, denně 10:00-18:00

Kde: Novoměstská radnice, Vodičkova 1/3, Praha 2

Výstava pořádaná Nadací Forum 2000 ve spolupráci s Hiroshima Peace Memorial Museum, The Nippon Foundation a Novoměstskou radnicí připomene 65. výročí svržení atomové bomby na Hirošimu a Nagasaki ve dnech 6. a 9. srpna 1945.

Bližší informace: www.japan.cz

Plovoucí čas: Měsíc jsou nejstarší hodiny / Současné umění Koreje

Kdy: 5. 10. - 31. 10. 2010

Kde: Veletržní palác, Dukelských hrdinů 47, Praha 7

Program: Výstava u příležitosti 20 let navázání diplomatických styků mezi Jižní Koreou a Českou republikou, jež představuje rozličné podoby současného korejského umění. Návštěvníci budou stát tváří v tvář různým typům umění jako malby, sochy, instalace, jež je upomenou na plynutí času a hlavně jim představí krásu korejské estetiky.

Bližší informace: <http://www.ngprague.cz/cz/43/sekce/vystavy/>

Dny japonské kultury v Praze

Kdy: 4. - 21. 10. 2010

Série výstav, promítání animovaných filmů a cyklus přednášek o japonské kultuře a současnosti.

Bližší informace: www.japan.cz

Newsletter vyjadřuje názory autorů. Názory vyjádřené v textu nemusí být nutně stanoviskem Asociace pro mezinárodní otázky.

Editor: Jan Trnka Úvodník: Jan Trnka Minianalýzy: Adam Strauch, Petra Prášilová, Jiří Zelenda, Matúš Strážnický Pozvánka: Jan Trnka
Grafický návrh: Side2 Šablona: Petr Netuka, (úpravy: Jan Trnka) Sazba: Jan Trnka Kontakt na redakci: newsletter.ap@amo.cz

---

Asociace pro mezinárodní otázky (AMO) Žitná 27, 110 00 Praha 1 Tel./Fax: +420 224 813 460 E-mail: info@amo.cz / www.amo.cz

---

© Asociace pro mezinárodní otázky 2010
